

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUNEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 8 kor. — fill.
 Utólag: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

Barázdák.

Tehát együttes kihallgatás lesz. A szövetségi pártok vezérei. Kossuth Ferenc, gróf Andrássy Gyula, gróf Zichy Aladár és báró Bánffy Dezso e hó 23-án délelőtt 11 órakor járulnak az uralkodó elé, aki alkuhozni fog velök, hátha engednek valami? Hátha enged a négy közül három, vagy kettő és akkor szétugrik a szövetség?

Erre ugyan hiába számítanak a sötét háttérben állók, mert hiába mutatna az esetleg 50 százalékos kiegyezésre hajlandóságot Andrássy, Zichy és Bánffy — Kossuth Ferenc és a függetlenségi párt nélkül, amelyeknek 182 tagja van, még a többi három pártnak mindössze is csak 83 tagja van, nem lehet egyezkedni.

Előrelátható, hogy a magyar vezényszó nélkül nem lesz megegyezés.

Már alig pár nap választ el bennünket október 1-től, a mikor szabadságolni kellene a kiszolgált, öreg katonákat, a kik nagyon jól tudják, hogy most nem a nemzet jogvédő kisebbsége áll szemben a jogtipró erőszakkal, hanem a nemzet törvényes és alkotmányos többsége és jól tudják azt is, — hogy mindazok, a kik a nemzeti többség akaratának ellene szegülnek, azok a nemzet régi nyílt és titkos ellenségei.

Gondolkoznak már a katonák is, hiszen a fekete sárga zászlót a német vezényszót, a pókendi osztrák Szibliket, a Gotterhaltét

utáják ők is, sőt sívökben talán esküt is tettek mindannyian a magyar alkotmányra — és ez nagyobb jelentőségű a kicsikart eskünél.

Nem enged az uralkodó, mondják, mert nem törheti felségjogainak megeseonkítását. Furcsa. Ki adta neki a felségjogokat? A magyar nemzet adta nép felség nevében.

Magyar törvények biztosítják a magyar király felségjogait. A magyar törvények értelmét és magyarázatát csak a magyar nemzet törvényhozása hivatott megadni. — Az osztrák császár szempontjából ép oly kevés lehet azokat megmagyarázni, mint a kaputaljai maharadzsza szempontjából.

Minden jog forrása Magyarországon a magyar nemzet. A törvények szellemét és értelmét a magyar törvényhozás adja meg. Az pedig gaz hazaáruló, aki az osztrák császár szempontjából és érdeke szerint akarja belemagyarázni a magyar törvénybe, hogy a közös vezénylet alatt álló hadsereg magyar vérrel és pénzen fenntartott részében a magyar királynak joga lenne állandósítani a német vezényszót.

Hiszen felségjog Németországban is a vezényleti nyelv, de merészelné csak II. Vilmos a német hadsereget francia, vagy angol nyelven vezényelni! Ugy elbánná vele a német nemzet haragja, hogy a Hohenzollernház hatalmának még hírmondója se maradna!

Meddig tart még a magyar nemzet hagyományos birkatürelme?

Idő kell.

Időt kell nyernünk! Ez az osztrák jelszó, amelyet kiadtak és amelyet követnek. Titkon adták ki a jelszót ama kulisszák mögött, ahol a magyar ügyeket rángatják kényük-kedvük szerint és intézik úgy, amint az osztrák és dinasztikus érdekeknek leginkább megfelel. Hogy melyek Magyarország érdekei, azzal éppen olyan keveset törődnek, mint eddig.

Pödolog tehát az, hogy időt nyernének. Október 10-ike nem mezsze van ugyan, de azalatt kitudja, mi történhetik. A bécsi körök abban reménykednek, hogy a koalíció majd megunja a várakozást és hogy a hatalomhoz jusson enged valamit; merev magatartása megtörik és beéri majd azzal, amit kap, ha az a valami nem is lesz több a semminél. A bécsi fölfogás az, hogy az egyesült ellenzék oly soká várt arra, hogy a hatalmat átvegye és most már, miután látja, hogy a korona sem az általános titkos választói jogot, sem a nemzeti követeléseket nem akarja, végre belátja hogy semmit sem érhet el és kapitulálni fog.

Ez a rendíthetetlen meggyőződés vezeti a bécsi köröket és azokat a magyar tanácsosokat, akik körülzaggalásszák hizelkedő ölebek módjára a trónt. Az osztrák és dinasztikus politikának, sajnos, mindig voltak szövetség-

Szerelem.

Írta: **Vándor Iván.**

Találkoztunk. Én levettem a kalapot, ő bólintott a fejével, mosolyogva, barátságosan és nem látszott az arcán a legkisebb meglepetés, nem volt rajta egyetlen kellemetlen vonás. Beszélgetett nyugodtan tovább, mintha nem is engem látott volna meg, váratlanul, három év után.

Odébb mentem, de aztán visszatértem. Megnéztem újra. Nem őt, hanem a ferfit, a ki vele ment. Magas, előre hajlott vállu, becsott mellű ember volt. Halálos sápadtság borította az arcát, csak a szeme élt, égett. Váz, gondoltam és megvetően néztem rajta végig. De a lelkem örült, magam sem tudtam miér, hogy nem egy szép, egészséges ember oldalán látom.

Ujra elmentem és újra visszatértem. Megnézem őt közelről, gondoltam. Kíváncsi voltam, ha mellettem elmegy, érzem-e a friss virágillatot, mely a hajából és a ruhája minden redőjéből áradt egyszer.

Megnézem a kezét, mely tökéletes szép volt és megnézem jól az arcát, nem változott-e azóta?

Szorosan mellette mentem el ismét

Olyan, mint volt. Nem változott semmit. A kacagása is éppen úgy csendül.

Valami csalódást éreztem, amiért szépen, vidámnak láttam. Azt hittem, meg fog halni utánam, amiért elhagytam, vagy tönkre megy a bánattól... Akkor lelki furdalásaim lettek volna, meggyászoltam volna... De így gyűlölni kezdtem. Keserű dühöt éreztem, amiért nem halt meg, a miért szép, a miért nevet.

Léha az asszony, gondoltam.

Elhatároztam, nem foglalkozom többet vele. Nem érdemes. Alig három éve, de olyan, mintha tegnap lett volna, azt mondta szeret, ha elhagyom, meghal. És rámnézett. Én esküt mertem volna letenni, hogy nem hazudik, úgy tudott nézni, nagy, bársnyos tekintetű szemével. Pedig hazudott. Nem halt meg. Él. Szébb, mint akkor volt és úgy látszik, boldog...

A szemébe fogok nézni és megmondom, boldog-e?

Visszafordultam ismét. Az arcába néztem, kerestem a szemét, de nem láthattam, mert félig le volt csukva és hosszú, selymes pillái nem emelkedtek föl. Mintha álmodva járna, olyan volt...

Elhatároztam, hogy a szemébe fogok

nézni még ma. Akárhogy is, de látnom kell a szemét...

Ideges lettem... Kicsoda az a sápadt ember, aki közel hajol hozzá, égő szemét az ajkára szögezi és a tekintetével szinte fölissza minden szavát. Kicsoda? Senki? Vagy valaki? Szerettem volna eldobni mellőle...

Nyugtalankodtam és az agyamba ötlött: mit gondol rólam? Szerettem volna tudni: hitványnak tart-e? Haragszik-e, vagy megbocsátott? Csak egyszer tekintett volna rám, megéreztem volna, de azok a selymes pillák nem mozdultak...

Minden olyan volt, mint egy álom, hogy alkonyodni kezdett. Fehér ruhájának a lebbenése, karjának lágy, nyugodt mozdulata és a lesütött szem... És most már azt szerettem volna tudni, miért van az a két szem mindig lesütve?

Megkérdézem...

Valami átnyílt a lelkemen. Hogy szóljak hozzá? Megbántom. Mit mondhatok neki én?...

Hogy bocsásson meg...

Ugy éreztem, hogy nyomorult voltam akkor. És töprengeni kezdtem, miért tettem úgy? Ebben a percben nem értettem, nem bírtam megmagyarázni magamnak. Ráun-

Megérkeztek

óriási mennyiségű férfi-, női és gyermek **CIPŐK** a legjobb minőségben **KALAPOK** és férfi divat cikkek, a melyet tulhalmazott raktár miatt bűmlatos olesó árban árusítok, kérem el nem mulasztani e ritka alkalmat

Revész Zsigmondnál

Főpiac 27. szám Városi-bérbház.

resei Magyarországon és ez volt egyik szomorú oka annak, hogy Magyarországgal mindig könnyen elbántak.

Egyelőre csak annyi szírgótt ki a Burg falaiból, hogy ott meglehetősen kedvetlenek. A kirendelt kormány rossz fiat tett a tüzre. Kiröpítette az általános titkos választói jogot Magyarországon. Nem azért, mintha ez meggyőződése lett volna, hanem azért, mert azt hitte, hogy ezzel az eszmével az egyesült ellenzéket sakkban tudja majd tartani. Nem gondolt arra a darabant-kormány, hogy ezzel egyszermind sakkot mondott a királynak is és a kormány megadta magának a mattot.

De annyi történelmi érzéke már van a dinasztianak is, a bécsi összes köröknek is, hogy az ilyen eszme egyszerű kiröpítve a világba, nem igen fojtható már el. Hirtelen nagyra nő ez, mint a növényzet eső után. Most már ezzel is megakarnak „odafönn” birkózni, noha gondolhatnák, hogy úgy, amint nem tudtak megbirkózni eddig semmivel, ezzel is tehetetlenek lesznek. Azért van szükségük egyelőre időnyereségre. Hadd csilapuljanak a kedélyek. Térjen vissza legalább látszatra a rend. Azután majd meglátják, mit lehet tenni a magyarok elnyomására, a nemzeti kívánságok fékentartására vagy kijátszására.

Mert azzal az egy dologgal ne áltassuk magunkat, hogy a dinasztia engedményekre határozza el magát. Még ha elutasíthatlan kényszerítés előtt áll is, ha minden jog és törvény a magyar nép és nemzet iránt tartozó hűség arra szorítja is, addig, amíg a dinasztia a maga elhatározásából cselekszik, engedni nem akar. Így volt ez a múltban, így lesz a jövőben is valószínűleg. De csak a magyarokon áll, hogy most más ne legyen úgy. Ugy, amint a gondviselés segítségével az általános szavazati jogot, annak gondolatát és megvalósítását örökre elfojtani nem lehet már,

akképpen nem lehet többé ezt a nemzetet guzban tartani és odaláncolni a magyart az osztrák sziklára Prometheus gyanánt, hogy az örökké éhes kétéjtű sas mindennap a máját kivegye.

Mi lesz a nemzet legközelebbi jövője? Vajjon törődik-e ezzel a dinasztia? A dinasztia csak azzal törődik, hogy a maga hatalmi bástyafalai erősödjenek, fegyverrel és municióval megteljenek, de a népek jóléte, szabadsága szabad fejlődése Hekuba neki. A nemzeti akarat érvényesülése csak fikció előtte. Mi a nemzet akarata? A király akarata a fő! Ha a két akarat közt konfliktus támad, akkor a korona intim tanácsosai szerint pusztuljon a nemzet.

De éppen most érkezett el az idő, hogy a magyar a maga imponáló és letörhetlen erejénél fogva bebizonyítsa, hogy az ő jogai nem bitang jogok, melyeket megtépni fölrugdálni nem lehet. Be kell bizonyítani azt, hogy az uralkodók és a kormányok a népekért vannak, nem pedig a népek az uralkodók és a kormányok kedvéért. Elég soká tartott már a meghunyászkodás kora. Most kell, hogy a szabad fejlődés korszaka következzen be. Az osztrák körök időt akarnak nyerni, hogy a magyar nép akaratát annál kényelmesebben elfojthassák. De a magyar népnek és nemzetnek be kell bizonyítania, hogy tud gondoskodnia saját maga a jövődjéről, ha a kormány és dinasztia nem akar arról úgy gondoskodni, amint az a magyar akaratnak és százados vágyainak leginkább megfelel.

A válság.

Fejérvári báró tegnapi esti audienciájának eredménye az volt, hogy a király újból megkezdte a koalícióval a kibontakozás iránti tárgyalásokat. Már e hét végén fogadni fogja a szövetszertett baloldali pártok vezéreit s újból meg fogja hallgatni azoknak

a válság megoldására vonatkozó terveit. Kétséget sem szenved, hogy a király elé meghívott vezérférfiak ezuttal is hangsúlyozni fogják a király előtt, hogy a koalíció a kormány átvállalására ma is épp úgy hajlandó, mint akkor, midőn az általános választások eredménye ezen jogot részére biztosítottak. De az is bizonyos, hogy a koalíció ma sem teheti ezt meg másképpen, mint a képviselőház által a királyhoz küldött feliratban foglalt program alapján. Ebben a programban a sulypontot a nemzeti jogoknak a hadsereg nyelvén és jelvényében való kidomborítására irányuló törekvés képezte és ettől a programtól, azt hisszük, a koalíciónak ma sem oka, sem joga nincsen eltérni.

A válság sulypontja tehát ez idő szerint a szombaton meginduló audiencián nyugszik, illetve a vezérő bizottság holnapi ülésén, amikor a vezérek végső megállapodást létesítenek a koalíció részéről felállítandó követelésekre nézve. Valószínű azonban, hogy a vezérő bizottság gondosan fogja titkolni éppen az ügy érdekében holnapi megállapodásait és így csupán a szombati audienciák lefolyása után fog eldőlni a jövő.

Vezérek a király előtt.

Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, a király közölte báró Fejérvári Gézával, hogy a koalícióval újabb kibontakozási kísérletet tervez. Ezen hír valódiságát igazolja az a szintén hiteles információnk is, hogy a király a szövetszertett ellenzék pártvezéreit e hó 23-án szombaton délelőtt kihallgatásra kérte magához.

Báró Fejérvári Géza közölte a király ezen újabb elhatározását az illető pártvezérekkel és ennek folytán Kossuth Ferenc, gróf Andrássy Gyula, gróf Zichy és báró Bánffy Dezső szombaton a király elé járulnak.

Elsőnek Kossuth Ferenc fog a király előtt megjelenni és pedig délelőtti tizenegy órakor, az ő kihallgatásának befejezte után gróf Andrássy Gyulára kerül a sor, majd utána gróf Zichy Aladár és végül báró Bánffy Dezső.

A vezérő-bizottság ülése.

Kossuth Ferenc, a szövetszertett ellenzék

am? Nem szeretem többé? Vagy talán soha sem szerettem? Nem tudtam... A mi elmult, az zavarosan, mint egy vízió vonult a lelkemen keresztül... Hallottam a hangját, a mint lágyan mondja: — Szeretlek.

A hangja kristálytisza volt, halk, megnyugtató. Makkacsul vágyakoztam, hogy ismét halljam, hogy hozzám szóljon... Baszéltnem kell vele. Akarom.

A többi csak álom... Bucsuzott. A lázas szívé ember megcsókolta a kezét. Ő mosolygott, piros ajka fölőlyt, mint egy kettépattant rubinszinű gyümölcs és kifehérlett közüle egyforma, apró fehér foga... A baját föloldalt hátra simította és akkor láttam a kezét, az ő klaszszikus vékony, fehér ujjait. Egy kicsit meghajította a fejét, de a szemét nem nyitotta föl és ment, mintha álomban járna...

A mint elshant mellettem, nem éreztem friss virág illatát...

Követtem. Észreztette lépteim neszt és sietni kezdett. Alig tudtam beérni. Mind gyorsabban ment, szinte üzbe veitem. Majdnem futott. Néha erősen eltűnt a szem elől, talán el is téveztettem volna a homályban, ha a bokarak közül ki nem fehérik lebbenő ruhája...

Igy kergethette Pán isten idejében a menekülő nimfát az arcátlan Szatir.

Egyszerre megállott. Egy fához támaszkodott, kezét a szívére szorította, az arcát felém fordítva. Rám nézett. És a mint megsebzettek azok a hosszú szempillák és las-

san fölemelkedtek, megláttam, mi rejtegettek előlem: egy nagy szomorúságot.

Megelégedést éreztem, mert tudtam, hogy ma ottan szomorú. Nekünk férfiaknak az ilyesmi jól esik.

— Haragszik? — kérdeztem és utját álltam, mert el akart menni.

A fejével intett, hogy nem.

Zavarban jöttem. Kérlni akartam, de ha nem haragszik, mit mondjak neki? Észrevehette, hogy meg vagyok lepve, mert mosolygott és hangosan mondta:

— Nem.
És nem volt a hangja gunyos, hanem lágy, megnyugtató.

Haragudtan rá, a miért ilyen szelid és egy kicsit meg is vetettem, a miért szóba állt velem. Azt gondoltam: nincs benne elég önérzet.

De azért kíváncsi voltam, mit fog még mondani és szerettem a hangját is hallani, mert olyan volt, mintha a bokorban egy madárka szólott volna.

— Megbocsát?
— Meg.
— Szeret még?

Az a nagy, szomorú szeme megkereste az enyémet és mint régen, mikor kis feje a vállamon pihent, bizalommal tekintett rám. És így felelt:

— Szeretem.
Egy percig a kezemben volt a kezeze is. Forró kis tenyere belesimult az enyéembe, fehér uja belefuródott az én ujjamba. Közel hajoltam hozzá... Ismét éreztem, mint

árad hajából a virágillat... Feléje nyujtottam a karom és akkor megmozdult. Karcsu teste meghajlott, mint egy büszke, magas lilium a szélben...

És én öleltem a semmit... Egymást néztük. En a földön térdeltem, előre nyujtott karral, ő pedig állott szomorúan mosolyogva.

Csöndesen így szólt:

— Soha többet.

Könyörögtem neki, mert most már úgy éreztem, hogy szeretném magamhoz ölelni.

Halgatta egy kicsit, aztán sóhajtott és bucsuzott tőlem:

— Isten vele!

Két kis fehér ujját az ajkához szorította, aztán felém nyujtotta. Így küldte hozzám az utolsó csókját és ment... Ment, mintha nem is lépne, könnyedén, szinte szállott. Fehér ruhája a homályban úgy esapódott, mint egy galamb szárnya. Ment előre a nélkül, hogy visszafordulna. Ott maradtam a földön és néztem utána. Néha el eltűnt, aztán újra megláttam, a virágillatot a szél az arcamba sodorta, a ruhája lebbent a bokrok között, mintha egy kis felhő bujkálna lent. Ő maga egyre távolódott, egyre meszebb lett tőlem. És mikor megtudtam, hogy már olyan messze van, hogy többé utól nem érem, hogy elment tőlem, hogy soha vissza ne térjen, mikor biztos voltam benne, hogy elvesztettem örökre, egészen, — akkor éreztem először, igazán, hogy szeretem.

vezérlő-bizottságának elnöke ma délben távirati uton hívta egybe a vezérlő-bizottság tagjait a holnap, szeptember hó 21-én, csütörtökön délután öt órakor tartandó értekezletre. — A vezérlő-bizottság hirtelen összehívásának indoka a szombaton megkezdődő királyi kihallgatásokban rejlik, mert a király elé járuló pártvezérek a vezérlő-bizottság végső elhatározását kívánják a király előtt tolmácsolni.

A vezérlő-bizottság ülése.

A királyi kihallgatásra való meghívás folytán Kossuth Ferenc, a szövetkezett ellenzék vezérlő-bizottságát ma, csütörtökön, szeptember 21-én délután 5 órára ülésre hívta össze.

A királyi megbízott.

Báró Fejérváry tegnap délután érkezett vissza Budapestre és megérkezése után a kalandosabbnál kalandosabb hírek szállingóztak politikai körökben a miniszterelnök legutolsó audenciájáról. Voltak, akik tudni vélték, hogy a király Budapestre fog a legközelebbi napokban jönni és személyesen veszi kézbe a kibontakozás szálait, más oldalról viszont azt hirdették, hogy a király bevárja a koalíció újabb felterjesztését, végül pedig azt is beszélték, hogy a király ismét egy bizalmasa közvetítésével lép a koalícióval érintkezésbe. A keső esti órákban azután megjelent a félhivatalos Magyar Távirati Irodának egy közleménye, amely szerint a király a homo regius közvetítésének igénybe vételével szándékozik a válságot megoldani. A félhivatalos közlemény bevezető tényszerűen jelzi egy újabb homo regius küldését, csupán a személyiséget illetőleg jelzi, hogy még megállapodás ez irányban nem történt.

A magyar Távirati Iroda jelentése így hangzik:

Mint értesülünk, egy homo regius küldése vétetett terembe, aki azzal a misszióval bízott meg, hogy a korona nevében a koalíció vezérével érintkezésbe lépjen és a válság megoldását előkészítse. Különböző lapok jelentéseivel szemben azonban a legbiztosabban állíthatjuk, hogy a megbízás egyes részleteire nézve még nem történt intézkedés. Nevezetesen még nem bizonyos, vajjon erre a misszióra Lukács László volt pénzügyminiszter, vagy Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, vagy báró Burián közös pénzügyminiszter van-e kiszemelve. A homo regius designálása a mostani dispoziciók szerint a hét vége felé történik meg.

Gróf Zichy János elötrében.

Napok óta erősen tartja magát az a hír, hogy a király gróf Zichy Jánossal fog kísérletet tenni a válság megoldására nézve. Dacára annak, hogy gróf Zichy János maga tiltakozott a nevének a válság megoldásával való kapcsolása ellen, politikai körökben mégis gróf Zichy János megbízásának van a legnagyobb esélye. Határozottan tudni vélik, hogy a vele való kísérlet eszméje nemcsak hogy régi keletű, de ma is komoly alappal bír, sőt beavatottak és a gróf Zichy Jánoshoz közel álló források szerint is, maga a gróf sem idegenkedik az eszmétől. Valószínűnek tartják, hogy a király gróf Zichy Jánost bizza meg a kormányalakítással és e célból gróf Zichy János már a holnapi napon a király elé is járulna.

Egyház és iskola.

Egyházmegyei közgyűlés.

Ma délelőtt tartotta az alsószabolcs-hajduvidéki ref. egyházmegyei rendes közgyűlést, amelyen világrészről Rásó Gyula alispán gondnok, egyházi részről pedig dr. Baltazár Dezső esperes elnökölt, aki imával nyitotta meg a gyűlést. A jelenlevők számbavétele és távolmaradtok igazolása után az egyházmegye újonnan választott gondnoka zsínati képviselője, Rásó Gyula és az újonnan választott tanácsbíró, Weszprémy Zoltán tettek le a hivatalos esküt. Majd az újonnan választott ref. tanítók tettek esküt.

Ezután a lelkészértekezlet javaslatát olvasták fel a debreceni egyetem érdekében. A lelkészértekezlet javasolja, hogy állandó bizottsággal küldessék az elköszögés vezetése alatt a tanácsbírói és jegyzői kar, akik a mozgalmat vezessék és irányítsák, helyenkint pedig megalakítsák az egyetemi bizottságot. A lelkészek és tanítók pedig adóikat felajánlották az egyetem javára. Az egyházmegyei közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Az egyházmegyei pénzkézeltése.

Felolvasták ezután az egyházmegyei pénzek kezeléséről alkotott szabályrendeletet, amelyet hosszas vita után, amelyben részt vettek dr. Brassay Károly, Padrah Sándor, Lengyel Imre és Kiss Ferenc előadó. A szabályrendelet-tervezetetről pontra megvitatották és végül az előadónak köszönetet szavaztak. A szabályrendeletből az alábbi kivonatot közöljük:

„Kölesönt csakis földbirtokra, első helyen való betáblázásra adhat. Földre és házra 50 százalékgig adhatnak kölesönt. Függetlenül a lelkész és gondnok felelőssége mellett az esperes tudatával adhatnak az egyházak.

Lelkészek 600 koronáig terjedő kölesönt két jótálló kezessége mellett kaphatnak. A kamatlábat 7 százalékban állapították meg, de azt az egyházmegyei közgyűlés időről időre állapítja meg. A kamat utólagosan minden év december 1-én fizetendő.

Az egyházmegyei közgyűlés elhatározta a lelkészértekezlet javaslatára, hogy a pénztári veszteségek a közigazgatási költségek feleslegéből fedezendők.

Választások

Kálmán Lajos indíványára elhatározták, hogy minden állást tiukos szavazás útján töltenek be. Ezután a választásokat ejtették meg a következő eredménnyel:

Megválasztották a számadásvizsgáló bizottságba rendes tagokul Kiss Ferenc, Jakucs Sándor és Somogyi Béla, póttagokul: Weszprémy Zoltán és Mészáros Lajos.

Egyházkerületi képviselők lettek: rendes képviselők: Berkó Lajos, Szabó Lajos, Lengyel Imre és Somogyi Béla, pótképviselők: dr. Nagy Gábor és Veres Géza.

Időszaki tanács rendes tagjai lettek: Jakucs Sándor, Szabó Lajos és Weszprémy Zoltán, póttagok: Somogyi Béla és Kiss Ferenc.

Gyámintézeti pénztárnok lett: Szabó Lajos. Közpenztárnok pedig Szabó Antal.

Egyéb ügyek.

Fekete Sándor az egyházmegyei jegyzőségről lemondott. Miután lemondását visszavonni nem akarta, tudomásul vették, s a jegyző választás határidejét november 1-ére tűzték ki.

Dr. Baltazár Dezső esperesi és a tanügyi bizottság jelentését vita nélkül tudomásul vették, s jóváhagyták a lelkészértekezlet által előterjesztett közpénzári és lelkészgyámintézeti 1906. évi költségelőirányzatot.

A tanítógyámintézet 1904. évi számadása okmányozás és helyesbítés végett vizsgálataztott.

Az istentiszti leti rendtartás reformjára vonatkozó konventi határozatot megkapta véleményezés végett az egyházmegyei közgyűlés is. A lelkészértekezlet általánoságban elfogadásra ajánlja a konventi határozatot. Helyeslőleg elfogadták a lelkészértekezlet javaslatát.

Az érdekesebb ügyek között utolsónak szolgált a hajdusoboszlói hirdett lelkészválasztás, a melynek ma délelőtt játszódtott le utolsó aktsza. Az egyházmegyei bíróság ítélete alapján Bótki Lajos lelkészt hivatalában most megerősítette az egyházmegye.

Több apróbb ügy elintézése után elnök a közgyűlés folytatását délutánra halasztotta, a mikor is bírósági ügyek kerülnek tárgyalás alá.

Tanszékátváltások a főiskolában.
A jogakadémián dr. Bartha Béla távozásával megüresedett nemzetgazdaságtani és pénzügyi tanszékre dr. Kovács Gábor jogtanár választott meg egyhangulag. A fiatal, nagytehetségű jogtudóssal az akadémiánk tanereje gyarapodott. A dr. Helle Károly távozásával megüresedett váltó és kereskedelmi jogi tanszékre pályázatot hirdettek. Eddig Fekete László dr. hajdusoboszlói ügyvédjelölt adta be pályázatát.

Önképzőköri alakuló gyűlés. A román kath. gimnázium önképzőkörében elnökké választott Divényi Gyula önképzőkör vezető tanár enkölete alatt Faust Imre VIII. oszt. tanuló. Főjegyző lett egyhangulag Maigner Arthur VIII. o. t. Pénztárnok erős küzdelem után Isoó Jenő VIII. o. t. Aljegyzőkké választottak Frank László és Kocsis Sándor VII. o. t. Ellenőrré Husz Odón VII. o. t. választották.

SZÍNHÁZ.

Az első előadás.

Már napok óta várták izgatottan a tegnapi est bementőzőt. Várta a közönség, s mely hónapok óta éhezett a színházra, várta a színügyi bizottság, mely tétlenségre volt kárhoztatva, várta a sajtó, mely mindenért, ami művészet lelkesül.

Azonban hiába hegyezte már hónapok óta a tollát a műtész, ma még semmi dolga sem akad, mert a tegnapi történekről a riporter számol be.

Este 7 órakor gyülekezett a színpadon Zilahy Gyula művészi személyzete az igazgató párral az élén. Megjelent továbbá Kovács József polgármester, Orah Károly színház felügyelő tanácsnok, Zádor Lajos, Tóth István, Dr. Fejér Ferenc színház bizottsági tagok, Than Gyula, Sipos Béla, Székely Imre, Békásy Jenő, Loránt József, Barabás Ernő szerkesztők és a helyi sajtó munkásai nagyrészt. A leeresztett függöny mögött Zilahy Gyula mondott nagyhatású beszédet a jelenlevőkhez, melynek kapcsán bemutatta a társulat tagjait. Kovács József polgármester válaszolt Zilahy szavaira és azon reményének adott kifejezést a város közönsége nevében, hogy Zilahy és társulata megfogja érdemelni azt a jóindulatot, amelylyel őket Debrecen fogadta.

Ezután felhangzottak a Hunyady nyitány hangjai a zenekarból, meiyet Huber Miksa karnagy vezényelt, majd felgördült a függöny és a világot jelentő deszkákon megjelent Zilahy Gyula, aki a közönség szünni nem akaró ovációi között a következő beszédet mondta el:

Mélyen tisztelt közönség!

A meghatottságtól és az örömeztől elfogultan lépek ki e világot jelentő deszkákra, melyen az élet öröme és bánata, hősi tettei és gyáva meghuzódásai, kegyelele és reménye, nemzetek történetének epizódjai, a magyar nemzet multja és jövője játszódnak le szemünk előtt.

Meghatottan, mert innen mentem föl, mint a színművészet iránt rajongó ifju színész, országunk nemzeti színházába, telve rajongó ábrándokkal, magas röptű idealizmussal, hol azt a szép elismerést, melylyel dicsekedhettem, Debrecen város lelkes és műtérő közönsége buzdításának és pártfogásának köszönhetem.

És most örömeztől elfogultan állok itt művészi pályám delelőjén, a mikor a város vezetősége Thália e szép templomának élére állított, melyben két évtizeddel ezelőtt, mint fiatal novicius mutattam be az első áldozatot e hatalmas istennőknek.

Ez ünnepélyes pillanatban, életem és törekvésem e nagy forduló pontján ajkaimra telül a hála

szava és úgy értem, hogy fogadalmat kell tennem mindazoknak, akik Debrecen város színművészetének ügyét szívükön hordják.

Fogadalmat, hogy e hajlékban, a Muzsának e fényes csarnokában ápolni fogom édes hazánk és nemzetünk ideáljait és a népek a jóban, a nemesben, a hazafiságban vetett minden hitét, hogy mindaz, amit a művészet, a zene, a dal fejleszteni, nemesíteni és tökéletesíteni képes, e falak között ott-hon fog találni e város, a hazá és a hazai művészet dicsőségére.

Erdőt érezek lelkemben és elmémbe hivatásom méltó betöltésére és ha valamit kérem szabad e szép, e reám nézve örökké felejthetetlen ünnepélyes napon, az nem lehet más, mint az, hogy Debrecen város közönsége ajándékozzon meg engem bizalmával, régi szeretetével, mert ezzel felvértve, ez együtt érzések tudatával nem maradhat el fáradozásom és nemes törekvésem áldást hozó gyümölcse.

E nagyhatással elmondott beszéd után fölgördült a hátsó függöny és ott állott az egész társulat tarkábbnál tarkább jelmezekben és felhangzott a Hymnusz, melyet az egész közönség állva hallgatott végig. Majd előlépett Almási Lola és elszavalta a Muzsához című prólogust. A hatás teljes volt, amit fokozott Tóth Kálmán örökbeesü vizsgálóka a „Király házasság”, melyben a főszerepet Zilahy játszotta.

Es most átadom a szót a kritikusnak, aki legjobb meggyőződése és tudása alapján írja a következőket:

Örömmel jegyezzük föl, hogy a színi évad a magyar történelemnek jegyében indult. Az új színiigazgató tapintatát dicsérik, hogy a megnyitó előadásra nem sötét, drámai színezetű, hanem oly darabot választott, mely a nemzet réges-régen elmúlt, de egyik legfényesebb korát idézte szemünk elé, Nagy Lajos királynak korát.

Láttuk, hogy mint volt régen s önkéntelenül is eszünkbe jutott, hogy mint van most. — Szemünk előtt ragyogott Nagy Lajosnak visegrádi fényes udvara környéke Európa koronás fejének fényes követségei által. Képzeteiben ott láttuk a Nagy királyt alattvalóinak, hű magyar népének forró szeretete által körülrajongva, és ezt a szeretetet a király nagy és nemes szíve által őszintén viszonzva, aki még udvari vigalmak között is nemzetének sorsáért, boldogságáért, dicsőségéért aggódott. Ott láttuk a cselszövést is, a ravaszkodó fondorlatoknak, kapzsiságnak, önző hatalomra vágyásnak minden változatosságával, és eszünkbe jutott hogy mindebből ma csak a nemzetnek forró szeretete és a — cselszövés maradt meg teljes épségében, a többi, — minden egyéb mint a köd és a pára... elenyészett...

Es mindez meglátszott a közönség hangulatán. Erezte mindenki a kiálló elöntést a rég mult és a jelen között. Csak a szerepből nem emelkedtek egészen erre a szellemi magaslatra. Hogy mindjárt a külsőségeken kezdjük: Ternyei legjobb igyekezete dacára sem tudta elhíttelni velünk, hogy az ő személyében Nagy Lajost látjuk magunk előtt. A fiatalága dacára tekintélyt és tiszteletet parancsoló Nagy Lajos királyt, a daliás hőst, a rettenthetetlen hadvezért. Mert Nagy Lajos király alakját a mi képzeletünk a történelemből ilyennek alkotja: a fini és királyi érzelmeknek ellentétes állapota alatt szívének harca a velencei hercegnő és bannilla között nélkülözötte azt a lázas élelkséget, mely ennek a harcnak a vigjátékban különösen megadja a savát borsát. Csak a darab végjelenetében tudott elérni nagyobb hatást, melyet a közönség zajos tapsal honorált. Csáder Irén sem volt az az anya királynő, a kiről azt lehetne hinni, hogy ott-hon az országban ő uralkodik. Talán valami felhő borongott kedélyén, mely szenvedélyének magasroptú szárnyalását fogva tartotta.

Pedig a történelem és a darab szempontjából is e két alak a középpontja az eseményeknek, általuk ütközik össze a nemzetével egygyé forrt királyi akarat a cselszövőkkel. A többi személyek szerepe mind különböző rangú mellékszerep. Ezekről már inkább szólhatunk az elismerésnek

hangján. Szabó Irma a legtökéletesebb bannilla volt. Az a báj, mely egész szereplését beragyogta, a szűzi ártatlanságnak és az érzelmek hullámlásának melegsége és mind ezeknek a legtermészetesebb módon, minden kevesebbség nélkül való kifejezésre juttatása nemcsak a Nagy királynak nagy szívét hódította meg, de elragadta a közönséget is, mely tetszésének nyílt színen is nem egyszer adott viharos tapsokban kifejezést. Zilahy Gyula kis és nagy kópjai Kópjay Imre szerepében valóságos remekelt. Szerepe a legnehezebbek közül való, mert mindig azon a hajszálnyi vékonyaságon vonalon kell mozognia mely a művészetet a komédiától el választja. Egy félrebillenés csak és oda az egyensúly: a zsöllyék és a páholyoknak finom izlésű, művészetért rajongó közönsége helyett a kakasülőnek publikuma tapsol. És Zilahy ezt az egyensúlyt soha el nem veszítette, a burleszk komédia helyett igazi művészetet nyújtott, Kópjay Imrének súlyosított eleegyszánalmat keltő szerencsétlen flótása, hanem megtartotta annak, a minke a költő megalkotta: a hamar barátkozó szerencséséjévé jűiesekvő, bajában hamar vigasztalódó, — de barátságában, szeretetében, bajában és szerencsésében mindig jó, mindig szeretetreméltó kedves magyar fiúnak.

Kőrösmezey Margitról még nem tudunk ítéletet mondani, Szalóki és Polgárnak sok érdeme van abban, hogy megutáljuk és megvetjük az udvari cselszövvényeket a cselszövőkkel együtt.

A közönség jól mulatott s biztató reményvel tekint a megadult évad elé. Gondoljuk, hogy reményében csalódnai nem fog. A bemutatkozott szép számú közönség nézte végig.

Városi színház.

Bérlatszűnet (B) Bérlatszűnet (B)

Debrecen, csütörtök, 1905. szept. hó 21-én:

Zilahyné V. és Fóti Frida felléptével:

JÁNOS VITÉZ.

Daljáték 3 felvonásban. Petöfi hasonló című költői elbeszéléséből írta: Bakonyi Károly. Zenéjét Heltai Jenő verseire szerző: Kaecsh Pongrác. Karnagy: Huber Miksa. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Kukoricza Jancsi	— —	Zilahyné Vilma.
Iluska, Jancsi kedvese	— —	Fóthy Frida.
A gonosz mostoha	— —	Gárdonyi Teréz.
Strázsamester	— —	A kosy Vilmos.
Bagó	— —	Ternyei Lajos.
A falu csőszje	— —	Sarkady Vilmos.
A francia király	— —	Polgár Sándor.
A francia királykisasszony	— —	Pozsonyi Lenke.

Holnap, pénteken, szeptember 22-én:

Szakács Andor felléptével

HAMLET. Dráma.

H I R E K.

— **Szervező bizottsági ülés.** A város szervező bizottsága holnap, pénteken délután 3 órakor tart ülést Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt. Az új szervezeti szabályrendeletet, amelyet már ki is nyomattak, bírálják felül.

— **Az ellenőrzési szemlék.** Két hónappal ezelőtt hírelt adta a hadvezetőség, hogy az ideai katonai ellenőrzési szemléket nem tartják meg. A katonai indokolás szerint azért, mert ezek a szemlék célszerűlennék bizonyultak és így megtartásuk teljesen fölösleges, valójában pedig azért, mert a főfő hadvezetőség megijedt az általa tervezett erőszakos szemle következményeitől és inkább lefujta az egészet. De talán még sem

az egészet. Teljesen megbízható forrásból kapjuk ugyanis azt a különösen hangzó hírt, hogy a hadvezetőség nem mondott le végleg tervéről, hanem megtartja az ideai katonai ellenőrzési szemléket, amelyeknek következményei beláthatatlanok, mert a katonai büntetőtörvénykönyv paragrafusainak alkalmazása elől katonák nem fognak kitérni. Az is tudomásunkra jutott, hogy a hadkieg. parancsnokságok a tvhatóságok hazafias rendelkezéseivel szemben bizalmas jellegű átiratokkal árasztják el a közigazgatási hatóságokat amelyekben feltűnően udvarias hangon kérik, hogy a segédkezést ne tagadják meg és tegyék lehetővé, hogy az ideai szemlék már október havában megtarthatók legyenek. Mi azonban reméljük, hogy katonák hiába mozogolódna akár, udvariasan akár udvariatlanul — mert széles e hazában nem fog akadni közigazgatási hatóság, — amely szebesszállva a közvéleménnyel. eszközül dobja oda magát az alattomoskodó militarizmusnak.

— **A városházán** ma délelőt tanácsülés volt, amelyen folyó ügyeket tárgyalák.

— **Agár-derby a Hortobágyon.** Érdekes kérvényt tárgyalt mai ülésében a tanács. Az orsz. agarászati egyesület azt kérelmezte a tanácstól, hogy engedje meg, hogy az október 18-iki agár-derbyt a Hortobágyon rendezhesse. A tanácsnak ez ellen elvi kifogása nem volt, csak azt köti ki, hogy a vadásztársulat se támasszon ellenvetéseket.

— **Az új honvédménházi parancsnok.** A honvédelmi miniszter Krudy Gyula volt negyvennyolcas honvédszázados kinevezte a honvédmenedékház parancsnokává. Az új parancsnok, a ki e hónap szeptember 30 án leteszi esküjét és átveszi hivatalát, Krudy Gyula író-társunk nagyatyja, Nyiregyháza ügyvéd és földbirtokos, a Függetlenségi és 48-as pártnak pedig hosszú időn át elnöke volt.

— **Községi jegyzők kongresszusa.** Nemrég mozgalom indult meg a községi jegyzők körében egy jegyzői szövetség alakítására. Ebben az ügyben Makay István ráckevei és Kiss János vasszécsányi jegyzők a következő felhívást bocsátották ki:

„Az ország minden részéből érkezett fölhívás és meghatalmazás folytán fölkérjük kartársainkat és a segédjegyzőket, hogy szeptember 24-én délelőt 10 órakor Budapesten, a vármegyeháza nagytermében tartandó országos kongresszuson minél számosabban jelenjenek meg. A kongresszus tárgyai: 1. A jegyzői szövetség megalakítása. 2. A magyar jegyzők országos hitelzövetkezetének megalakítása s ezzel kapcsolatban több szociális kérdés megvitatása. 3. Hivatalos sajtóorgánium létesítése. 4. Fölmörülő indítványok.”

— **Hastifusz és kanyaró.** A hastifusz mellett föllépett már a gyermekpusztító kanyaró is. Ma 5 hastifusz és 3 kanyaró- esetet jelentettek be az orvosok.

— **Elgázolt kis fiu.** Ma délelőt 11 órakor a Csapó-utca elején Vas András nevű 12 éves fiut valami durva legény kézi kocsijával, amelyen lisztet szállított, elgázolta. A kerék a fiu ballába fején ment keresztül és súlyos zúzódást ejtett rajta. A rendőrség a durva legény ellen megindította az eljárást.

— **Csalás hamis ékszerekkel.** Furfangos csalót keres a rendőrség, aki a Kereskedelmi és iparbank kárára ezer kotonát meghaladó csalásokat követett el. A csaló vagy bűntársa alacsony termetű tincset viselő fiatal ember, aki ékszerket vitt becsles végett Kostya János Szécsenyi-utca 1, sz. a. ékszerészhez, a debreceni Kereske-

belmi és iparbank zálogintézetének becsüléséhez, aki az ékszereket megbecsülte, becsomagolta, pecsétjével a csomagot ellátta, mire a csalónak a kért összeget a bankban kifizették, a nélkül hogy a csomag tartalmát tüzetesen megvizsgálták volna. Ma azonban kiderült, hogy furfangos csalásoknak estek áldozatul és a könnyelműségnek ugyancsak megadták az árát. A család ugyanis, mikor a megbecsült ékszereket Kostya ékszerestől elvitte, a pecséttel ellátott csomagot felbontotta és a valódi arany-ékszerek helyett silány réz utánzatokat tett. A ravasz család a bankba mindig hordárt küldött a pénzért. A csalást többször is megismételte. A kár az ezer koronát tetemesen meghaladja. A rendőrség a hordárokat kinyomozta és a nyert személyleírás alapján kutatta egész nap a csalót, de még nem sikerült elespínie.

— **Magyar tisztek magyar ezredeknél.** A közös hadügyminiszter be- kérte az összes magyarországi seregredektől — a magyar tisztek törzslapját és november 1-én az összes közös hadseregbeli magyar tiszteket át fogják helyezni a magyar ezrekhez. A hadsereg rendeleti lapja november elsején fogja közölni az át- helyezéseket.

— **Mikor az ujság bárósít.** A városban sok szó esett utóbb a Hartstein féle bárósításról a D. F. U. szeptember 17-én megjelent számában foglalt közlemény nyomán. Lapunk tudósítója utána járt a dolognak és hiteles forrásból vett értesülése szerint a „Debreceni Független Ujság” 254. számában a Hartstein Péter bárósítására vonatkozó közlemény tartalma elejétől végig légből kapott. Fejérváry bárónak sohasem volt szándékában Hartstein Pétert bárósítani, utóbbi ezt sohasem kérelmezte és Domahidy főispán Hartstein Péterrel sem erről, sem egyéb dologról életében sohasem beszélt, sem megbízott által vele nem érintkezett.

— **Hajléktalanok.** Az éjjel Szép Mózicot a Kossuth szálló előtt, Tódor Jánost pedig az emlékkertben szedték fel a rendőrök. Mindketten részegek voltak.

— **Nyomdászok szüreti mulatsága.** A debreceni könyvnyomdászok mint eddig minden év őszén, úgy az idén is rendeznek mulatságot. Ebben az esztendőben október 1-én tartják meg a pompás vigasságot, a melynek szüreti mulatság a neve. Nagyszerű vigadalom lesz ez, mint az előjelek is igazolják. A szórakozásokról a rendezőség unos uting gondoskodik s a mi mulattatót csak összehalmozni lehet, az mind meglesz ezen az estén. A szüreti mulatság a Dobos pavillonban lesz. Az estély 8 órakor kezdődik, a mikor is a jelmezeselek felvonulnak a feldíszített terembe a Veres Tóni zenekartól vezetve. Ezután a nyomdász dalárda énekel Hora K. karnagy vezetése alatt. A műsor többi száma a következő: Csikóőrös kulacs. Költemény. Irta Csokonai V. Mihály. Szavalja Dózsa György. A nyomdász dalárda éneke Hora K. karnagy vezetése alatt. A kisbíró kihirdeti a szüreti mulatság szabályait. A szörlőpás megkezdése. Éjjeli 1 órakor! A zónaposta zárása és a díjak kiosztása.

— **Névszerinti szavazás.** A szeptember havi rendes közgyűlésben ejtik meg az első izbeni névszerinti szavazást a m. kir. 3. honvéd gyalog ezred részére, házi lövölde céljaira szükséges 316 négyyszögöl libakerti földnek a szépítési és kisajátítási pénztár terhére leendő megvétel tárgyában.

— **Elhagyta a családját.** A napokban éhes és kopott gunyájú leányka kóborolt a városban és a színház környékén kereste az apját. Bekiérték a a főkapitányságra,

a hol elmondta, hogy az apja Lendvai kardalos, a ki Zilahy Gyula debreceni szántár sulatához szerződött, őt keresi. A főkapitány kerestette a kardalost, de az még nem volt akkor itt. A kis leányt a rendőrség kényszerítéssel Budapestre küldte, a hol bemondása szerint az édes anyja szolgálatban van. Ma az aradi főkapitány Sarlot Domokos táviratozott ugyancsak Lendvai színész után, a ki három apró gyermekét hagyta hátra Aradon, a hol téli ruha, élelem és pénz nélkül vannak a legirtóztatóbb nyomorban. Az aradi rendőrség nem tudja, mitévő legyen a három éhező gyermekkel és az apa után tudakozódott, hogy itt van-e? Milyen foku lelketlenség kell ahhoz három apró gyereket támasz nélkül hagyni, azt még elképzelni is nehéz.

— **Uj ipartelep Debrecenben.** A debreceni iparvállalatok nagy lendületet vettek az utóbbi időben. Rövid idő alatt több gyártelep létesült, a mely élénk tausatást tesz arról, hogy Debrecen iparának fejlesztése eddig csakis a vállalkozási szellem működésén alapult. A legújabb ipartelep gőzfűrészgár, a mely csakhamar ismeretes lesz az egész országban. Ez az új iparvállalat óriási arányú. Méreteiben, felszerelésében igazán meglepő. A Horváth féle fatelepen létesült Goldberger Adolf kezdeményezése folytán. A gőzfűrészgár a modern technika minden vívmányával fel van szerelve. A gőzfűrészgár készít deszkát, épületfát, dongafát, vág tűzifát magánosoknak is, azonkívül mesés finomságú parkettet. A gőzfűrészgár minden kigondolható és eszatalos munkát produkál. Szerdán a debreceni sajtó munkásai megtekintették a hatalmas telepet — s elragadtatással szemlélték a gépek csodálatosan szép munkáját. Óriási áldozat is kellett hozzá, hogy a homoksvatagor, a hol se fa, se víz nincs, ilyen telep létesüljön. A gyár már üzembe lépett. Debreceni iparosokat és a nagyközönséget a gyár tulajdonosai szívesen látják. Alkalmuk lesz megnézni, hogy egy hatalmas évszázados szálfából mint lesz hat perc alatt deszka. A gőzfűrészgár összekötésében van a legnagyobb külföldi cégekkel — s parkett és dongafa szállításra már is nagy rendelést kapott. Az új vállalat nagyon sok embernek ad kenyeret — a mi socialis szempontból rendkívül fontos.

— **Köszönetnyilvánítás.** Néhai Berger Jenő halála alkalmából a debreceni kereskedelmi csarnok elnöksége volt választmányi tagjának koporsójára helyezendő koszoru megváltása címén a siketnémákat gyámolító egyesület céljaira 20 koronát juttatott kezéimhez, mely kegyes adományért fogadják a t. egyesület a szegény siketnémák nevében hálás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

TÁVIRATOK.

Vezérlő bizottsági ülés.

Budapest, szeptember 21. A vezérlő bizottság ma délután 5 órakor nagyfontosságú ülést tart, amelyen tanácskoznak fognak, hogy az uralkodó elé meghívott pártvezérek minő álláspontra helyezkedjenek a kihallgatás alkalmával. A vezérlő bizottság határozatáról nem adnak ki kommunikát.

Pártvezérek bécsi utja.

Budapest, szeptember 21. A királyhoz meghívott ellenzéki pártvezérek holnap este utaznak Bécsbe. Pozsonyig elkíséri őket Apponyi Albert gróf is.

Buza Barna jelöltsége.

Sátoraljauhely, szeptember 21. A függetlenségi és 48-as párt jelöltje, Buza Barna vasárnap mondja el programbeszédét. Buza támogatására Apponyi Albert gróf

és Zichy Jenő gróf is elmegy Sátoraljauhelyre.

Elkeseredett választókerület.

Szathmár, szeptember 21. A krauszkerület választóit mód felett elkeserítette a követjök, gróf Károlyi György politikai magatartása. A kerületben mozgalom indult meg, hogy bizalmatlanságot szavazzanak neki és a megbízó levél letételére kényszerítsék.

Horvát hang mellettünk.

Zágráb, szeptember 21. A horvát pártok egyre közelednek a magyar nemzet követeléseihöz és ma már általános a nézet, hogy a német nyelv napjai Horvátországban is megszámáláivák. A horvátok jogosnak tartják a magyar vezényszót és készek ebben a kérdésben támogatni a szövetszert pártokat, ha biztosítékot kapnak, hogy a horvát ezredek megkapják a horvát vezényszót ép úgy, mint megkapták a honvédség négy horvát ezredek.

Hajsza Bánffy ellen.

Leleplezett cselszövé.

Már rövid táviratban közöltük, hogy Bánffy báró szerdán délben megjelent a vizsgálóbírónál, aki közölte vele a Zigány Árpádhoz intézett levelét, amely éppen nem kompromittáló, sőt ellenkezőleg tisztázza őt. A levél szó szerint a következő:

Budapest, VIII. 16. 1905.

Tisztelt Zigány ur! A német röpirat magyar nyelven való kiadását én nem tartom megengedhetőnek. Általában annak tartalma nem felel meg a magyar nemzeti szempontoknak. A magyar közönség, elég, ha róla a lapok ismertetéséből vesz tudomást. A program bővítést illetőleg sem érthetek önnel egyet. Programot elvek alapján kell és lehet összeállítani s nem választási sikerrek céljából. Ha az ár elsodor, azt én fogom első sorban sajnálni, de elvek alapján és nem célok szerint csinálók politikát. Tisztelettel báró Bánffy s. k.

Mikor a diktálást bevégezte, nevetve jegyezte meg:

— Most kezdek csak büszke lenni a levélre, hogy megirtam. Ezért a levélért harcoltak meg engem nyolc nap óta Berlinben Budapestten keresztül!

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenonő.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 101

— Ne veszítse ön el bátorságát, mindkettőnknek nagy szükségünk lesz arra, hogy a bennünket üldözö gonosz szellem ellen megküzdjünk. Bizzék bennem, én nem fogom elhagyni, hiszen most inkább mint valaha, van szükségem egy barátóra. Eljen boldogul szegény Herrmann, holnap talán többet fog hallani felőlem.

A fiatal hölgy elérkezett kocsijához s meleg kezzel szorította meg rokonától.

A mint haza érkezett kérésre férjét, hogy rövid kihallgatást adjon neki.

Azonban férje bocsánatot kért, hogy nem fogadhatja el.

Ajtaja még az orvos előtt is zárva maradt azon nap.

Szomorú este, szomorú éjszaka volt ez a szerencsétlen nőre.

Kérte istent, hogy bocsásson álmat zremeire, de hiába.

Az egész éjet átvirasztotta és még sem hallotta azon veszedelmes veredégek megér kezését, kik éjjelután lakásába lozózkodtak.

A két tolvaj az ügynök által előírt mten haladt s még soha ily könnyű munká juk nem volt.

Valamint az elnöknénél, úgy a szép velencei rónél is nyitott ajtókra találak. Ott a szobalány várt rájuk.

- Elhozták? kérde Lisette.
- Nala az összeg? kérde Muki.
- Igen a pénz nálam van.
- S mi a szekrényt elhoztuk.
- No hát ide vele.
- Türelem kisaaszony mi megva yunk

bizva, hogy e szekrényt urnóje szobáába vigyük.

— Igen magán szobájába.

— S mi mint becsületes emberek, adott szavunhoz akarjuk magunkat tartari.

— Így tehát kövessenek önök, becsületes emberek!

Lisette elől ment s bevezette a tolvajokat a kérdéses szobába. Itt nem kellett ha mis kulcs, mert a szoba ajtaja nyitva volt.

Beléptek a szobába, de nem oly óvasosan, mint az elnöknénél, valószínűleg, mert itt nem lopni, hanem odalopni akartak.

Az ügynök előre elkészítette a kalam domót az éjjeli látogatásra, melyre igen kíváncsi lévén, ébren maradt.

A gazemberek egy tükröt megdő leptek el a szekrényt, s ugyancsak egy tükröt mégé helyezték azt el, a midőn az oldalajtó meg nyílt, s azon Signora Camilla jelent meg, éjj ponyolában, lámpával kezében.

Gyorsan a tükörhöz lépett s felakarta nyitni a szekrényt, de az zárva lévén, azt igen könnyen feltörte, mert a gyenge zár nem állott ellen.

Egy gyermek örömevel kapkodta ki az ékszereket, melyek a szekrényben láncos fényben csillogtak.

Annyira el volt foglalva a fény é kincsekkel, hogy a két rüpköt, kik mntegy a földbe gyökerezve állottak s meredt szemekkel bámultak reá, észre sem vette.

- Muki! — kiáltá Wenzel.
- Wenzel! — kiáltá Muki.
- Ni, a mi régi ismerősünk!
- A mi kenyeres pajtásunk!
- Az ördög vigyen el engem, ha ez nem a Marder Mina!

— Természetes hogy az!

— En azt hittem, hogy most is a rokokót hajtja Neudorfban, s ime, most ismét a Signorát játsza.

— Hahahaha!

A két rüpk teli torokból kacagott.

— Ti vakmerők, tán megörültetek? — kérde Camilla boszusan s bámulattal.

— De Minka, bát nem ismeresz már bennünket? En a Muki vagyok.

— En pedig Wenzel!

— Hányszor ittunk pucot egymással a deszkás korezmában, míg Felsenthal arnak a francis komediának a nyomába nem jöt.

— Na, na, ne nézz úgy ránk, mint a veres borju, s nyujts kezét, mint jó pajtás-hoz illik.

Camilla nem tudott szólni. Az ily váratlan és meglepő viszontlátás elnémította nyelvét.

— Micsoda szemtelenség ez? — kiáltá Lisette, valamivel nyugodtabb hangon, mint Camilla. — Nyomorultak, minő hangon me részolték szólni urnómböz?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁ

Visszaélések szivarkapapírral. A magyar gyáriparosok országos szövetsége szivarkahüvelygyáros tagjainak panasza folytán felszólalt a pénzügyminisztériumnál az ellen a visszaélés ellen, hogy a külföldi gyárosok olyan márkájú hüvelyeket hoznak forgalomba, melyeket a dohányjövédék is

árusít, s amelyeknek külföldről való behozatalát, birtoklását, áruba bocsátását és felhasználását törvényeink tiltják. A panasz főleg a King jelzésű hüvelyekre vonatkozott. Dacára hogy a King szivarka a dohányjövédék különlegességei közé tartozik, ilyen jelzésű hüvelyekkel az osztrák — főleg a galicai — gyárosok valósággal elárasztották az országot, megkárosították a dohányjövédéket és első sorban a magyar szivarka hüvelyipart. A gyáriparosok Szövetségének felszólalása folytán a pénzügyminiszter most utasította az összes pénzügyigazgatóságokat és pénzügybíri biztosságokat, hogy ne csak azokat a szivarkahüvelyeket foglalják le, melyek a kincstári forgalomban levő (ugy bel- mint külföldi eredetű) szivarkagyártmányok hüvelyével teljesen egyezők, hanem azokat is, melyek hasonlóságuknál fogva a megtévesztésre alkalmasak. Ezek közé tartoznak a King hüvelyek. A rendelet erélyes végrehajtásából bizonytal nagy haszon fog háramlani a magyar szivarkahüvely iparra.

A németországi agráriusok és a hushiány A németországi hushiány újabb husháborúvá fog fejlődni. Legalább erre mutat a német agráriusok magatartása Berlinből ugyanis jelentik, hogy a német mezőgazdasági tanács elnöke a birodalmi kancellárhoz és a mezőgazdasági miniszterhez beadványt intézett, melyben sürgősen kéri, hogy a kormány a külföldi állatok nagyobb behozatala érdekében megindított mozgalommal szemben ne legyen engedékeny. A beadványban utal arra, hogy bizonyítani képes azt, hogy a vágchudakra fehajított állatok száma az előbbi évekhez képest csak keveset változott és, hogy a vidéken az állat árak nem emelkedtek oly mértékben, mint a városi húsárak. A most takarmánytermés következtében az árak majdnem mindennél jobban emelkednek, mint Németországban.

Lóárverés és lóvásár. Az állami lótenyésztéskől kiszólt szímfelületi kancák és herélték árverése október 6-án és esetleg folytatag október 7-én Budapesten a „Tattersall“ kereskedési helyiségében déli előtt félhöz órától kezdődik egész a budapesti „Tattersall“ részvényársaság a fenti árverési megelzőleg október 1. 2. 3. és 4-én luxusz lóvásárt, október 12. 13. és 14-én pedig német kiállítását és vásárt rendez. A lóvak leírását és a részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzékek a postabélyeg leküldése mellett a „Tattersall“ igazgatóságától kaphatók.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 21.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar: 1. Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. 2. Oreg közép (páronként 300-400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammfeletti súlyban) 142-143 fillérig. 4. Fialat közép (páronként 350-380 kilogrammig terjedő súlyban) 142-143 fillérig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 142-143 fillérig. — II. Magyar: 1. Nehéz (páronként 280 kilogrammon feletti súlyban) — fillérig. 2. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillérig. 3. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: 1. Nehéz (páronként 260 kilogrammon feletti súlyban 144-146 fillérig. 2. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 142-143 fillérig. 3. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 140-142 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) 1. Nehéz (páronként 240 kilogrammon feletti súlyban) — fillérig. 2. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: 1. Nehéz (páronként 260 kilogrammon feletti súlyban 142-144 fillérig. 2. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 141-142 fillérig. 3. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 140-141 fillérig. A hízott sertés tizletirányzat csöndesebb.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kizelöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Csinosan berendezett jó forgalmu füszer üzlet más vállalat miatt eladó

Cim a kiadóba.

A berendezés és a felszerelés a háztulajdonosé azt nem kell megvenni.

Feltűnést kelt!!!

18 k. helyett csak 7 kor

Pompás metronir-Gloria-azüst óra. 3 erős fedéllel ugró boritékkal, gazdagon vésvé, pompásan járó, 3 évi jót állás mellett, utánvétellel csakis

7 korona.

Uhrenf. J. könig.
Wien, VII. Westbahnstr. 36/72.

Erzsébet

sorsjegyeknek a november 1-i húzáshoz való eladására

ügynökök

magas jutalék mellett azonnal felvételtnek. Kétheti eredményes működés után fix-fizetést is adunk. — Neumann és Raab bank és váltó üzlete Budapest Andrássy ut. 50.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszeryöngékedők, vérszegények és lábbadozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. 2 K. 60 fillér.
1 „ 4 „ 80 „

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét **mélyen leszállított áron**

árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeink

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél

DEBRECEN.

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főutvonalain.

A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalnak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kaziney-utca 2.

Tisztításhoz csak

Globus
Tisztító kivonatot

használjunk.
Legjobb tisztítószer a világon

Kis birtok

56 magyar hold élő és holt szereléssel családi ügy miatt eladó.

Azonnal át vehető.

Van két hold szőlő szép terméssel, két hold gyümölcsös, tíz hold erdő. Jármos jószág, lovak, hintó lovagló szerszám stb. Ugyanott 1500 holdas birtok is eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.

BUDAPEST, V. KÁROLY-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Elsőrendű gyár
Finom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732” jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájában Szt-Gallen, Schweiz.

ELSORANGU MİRNEVES

ÖSZTRÁK CEMENTGYÁRAK

VEZÉRKÉPVISELŐ ÉGÉ

ELŐZ MACHARDOZ-ÉS MELLERHARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE

ELKÁN-ÉS BOSSÁNYI

BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

TELEFON: 10-10. * Sürgönyvezim: ELBOSS BPEST.

Szállítanak kitűnő minőségű Portland és Roman cementet a piaci áron alul legkedvezőbb feltételek mellett.

ÉPÍTŐMESTEREK

BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK

CEMENTÁRU-GYÁROK

ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

Számát jól fellogott érdeműben kőzetek cementárk-égetések beszerzését és az anyagok átvételéig függőben tartandó, mert azon kellene, helyszínen lenniük, hogy 1906. évi szabályokra igaz legyen a kötelezettségek tisztánlátunk

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, karitőháló, tekojáték, szék, ponyva és fehér kenderkötél legelőcsőbb megbítható beszerzési forrása.

Saffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-lep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltos. 12.

(Központi városi épülete) a Bajcsy-utca melletti.

Köpes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy 10 és 30 fillér, minden további az 5 fillér, vasnappal betűkkel nyomtatott az 8 fillér.

Lendülettel és akcióval postás válaszok, ha a szükséges bélyeg beklidetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen”
telefon száma
412.

Gyógyórú uszkar
knyva eladó. Felvilá-
gosítással szolgálunk
Tüzesház utca
7 szám alatt.

Virágnak
való selyem papir min-
den féle színben nagy-
választékban kapható
Móricz-telep 20 sz. alatt.

Sírköszorűből állandó
nagyraktár a „Polgári”
temetőkezési intézetben
Csapó-u. 28.

Tüdőbajosoknak.
serofhulásoknak kitűnő
receptet ad kölesön Tor-
dáról özv. Horvát Ká-
rolyné, Válaszbélyeg

Utazók.
fix fizetés és magas ju-
talékkal nagy részvóny-
társaságnál azonnali és
állandó alkalmazást
nyernek. Csakis intelli-
gens, jó megjelenésű
urak küldjék referenti-
ákkal ellátott ajánlatai-
kat „K.R.” jelige alatt
Debr. poste restante.

Kiadó
A vámospécsi határ-
ban a csere alatt 25
hold lakóház és istálló-
val ellátott birtok f. év
október 1-től. Tudako-
zózni Széchenyi-utca 6
szám alatt.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban
a legmodernebb butorok és szoba be-
rendezések a legegyszerűbbtől a fény-
űzésig a legsolidabb kivitelben legju-
tányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.**Hirdetések**

felvetetnek a kiadóhivatalban.

Gyönyörű ajándékok érkeztek!

Costume-szövetek

Női ruhaszövetek

Bluz-Szövetek

Ruha-és Bluz-selymek

Francia-Flanellek

és

Barchentekben,

Bosznay J. és Társa

nőidivat áruházában

DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

Mintagujteményeink a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyó-
gyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó
Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár
a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett
gyógyszertárban **DEBRECENBEN** kapható.

!Gyomor bajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró
vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt,
mint:

**Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés
vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel
nár sok év óta ki van próbálva ez a szer a**

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keve-
rékből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor
megszünteti emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybor idejében használják a gyomorbántalmak már csúszá-
ban elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor hasz-
nálandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, csömör melyek biztos előjelei a króniku-
gyomorbajnak, s ezek néhányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fáj-
dalom, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader
módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti
az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bányadság, mindmegannyi
következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotá-
nak. Étvénytalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fej-
fájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor
az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elő-
segíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a fel-
izgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizo-
nyítja ezt.

**A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50
és 2.—**

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve:
Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0,
cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér,
ehaimus gyökér a 10.0.

Gsászari és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berende-
zések eredeti tervek szerint.